

Кібербулінг

Соціальний педагог
Непорочна А.В.

Що таке
“кібербулінг”
та як йому
протистояти?

З розвитком новітніх технологій у сучасному світі з'явився такий вид цькування як **кібербулінг**. Яким він буває, як вберегти від інтернет-загроз свою дитину та що загрожує самим булерам?

Кібербулінг – це один із різновидів булінгу (цькування). Це така форма агресії, що передбачає жорстокі дії з метою дошкулити, нашкодити, принизити людину з використанням інформаційно-комунікаційних засобів: мобільних телефонів, електронної пошти, соціальних мереж

Яким буває кібербулінг ?

Типові ознаки кібербулінгу:

- систематичність (повторюваність) діяння;
- наявність сторін – кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);
- дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого.

До найпоширеніших видів кібербулінгу належать:

- ❖ використання особистої інформації;
- ❖ анонімні погрози;
- ❖ хепіслепінг;
- ❖ обмовляння або зведення наклепів;
- ❖ переслідування;
- ❖ тролінг;
- ❖ флеймінг;
- ❖ онлайн-грумінг;
- ❖ секстинг.

Використання особистої інформації слід розуміти «зламування» поштових скриньок, серверів, сторінок у соціальних мережах із метою отримання особистої інформації про людину та переслідування її.

Анонімні погрози полягають у надсиланні листів на електронну пошту своєї жертви з повідомленнями загрозливого змісту. Іноді ці погрози мають образливий характер із вульгарними висловами і ненормативною лексикою.

Кіберпереслідування відбуваються за допомогою мобільного зв'язку або електронною поштою. Хулігани можуть тривалий час переслідувати свою жертву, завдаючи брудних образ принизливого характеру або шантажуючи будь-якими таємними фактами.

Відстежуючи через інтернет необережних користувачів, переслідувач отримує інформацію про час, місце і всі необхідні умови для вчинення злочину.

Тролінг здійснюється шляхом розміщення в інтернеті (на форумах, у блогах) провокаційних повідомлень із метою викликати флейм, тобто конфлікти між учасниками, взаємні образи. Флеймінг – це улюблений метод «тролів» (провокаторів), що полягає в обміні короткими, гнівними і запальними репліками між двома чи більше учасниками, використовуючи комунікаційні технології. Частіше за все розгортається в «публічних» місцях інтернету: в чатах, форумах, у дискусійних групах, спільнотах. Інколи він перетворюється у затяжну війну.

Обмовляння або зведення наклепів – це поширення принизливої, неправдивої інформації з використанням комп'ютерних технологій.

Це можуть бути і текстові повідомлення, і фото (використання фотошопу), і пісні, які змальовують жертву у шкідливій манері.

Хепіслепінг – один із видів кібербулінгу. Його назва походить від випадку в англійському метро, де підлітки били перехожих, тоді як інші записували це на камеру мобільного телефона. Тепер ця назва закріпилася за будь-якими відеороликами з записами реальних сцен насильства.

Секстинг – це обмін власними фото/відео/текстовими матеріалами інтимного характеру, із застосуванням сучасних засобів зв'язку (мобільних телефонів, електронної пошти, соціальних мереж).

Секстинг стає все більш популярним серед підлітків. І дуже часто світлини та відео потрапляють в інтернет, де швидко й безконтрольно розповсюджуються між користувачами (у соціальних мережах та чатах класу), що призводить до кібербулінгу дитини (знущання й глузування через сучасні засоби комунікації), а потім і до агресивного переслідування в учнівському колективі, виникнення проблем у загальному навчальному процесі. Трапляється, що юнаки та дівчата створюють у соціальних мережах групи з непристойними назвами, куди з помсти викладають інтимні світлини колишніх коханих.

Окрім того, секстинг може стати серйозною перешкодою для самореалізації у дорослому житті (під час навчання чи пошуку роботи), адже більшість сучасних компаній шукають підтвердження інформації про кандидата також в інтернеті та соціальних мережах. Повністю ж видалити будь-яку інформацію, розповсюджену в мережі, практично неможливо. Крім того, ці фото можуть потрапити на сайти з дитячою порнографією.

Онлайн-грумінг – це побудова в мережі інтернет дорослим або групою дорослих осіб довірливих стосунків із дитиною (підлітком) із метою отримання її інтимних фото/відео та подальшим її шантажуванням про розповсюдження цих фото.

Це робиться з метою отримання грошей, більш інтимних зображень чи навіть примушування до особистих зустрічей. Зазвичай злочинці (або злочинні угруповання) реєструються в соціальних мережах під виглядом підлітків чи налагоджують контакт зі школярами в онлайніграх, через електронну пошту тощо.

Вони можуть додаватися дитині у друзі, розсилати особисті повідомлення, переглядати сторінки дітей і шукати серед них таких, яким бракує любові й турботи вдома. Тому більше часу проводьте з дитиною та на своєму прикладі показуйте, як можна і треба спілкуватися в реальному та віртуальному житті.

Пам'ятайте, що спілкування і зацікавленість у житті дитини — одна з основних протистоянь кіберцькуванню.

Ознаки того, що підліток став жертвою кіберцькування:

- Раптова зміна поведінкового й емоційного стану дитини після користування нею соціальних мереж (це може бути агресивність, підозрілість і відверта замкнутість);
- деструктивні стосунки батьків з дитиною (особливо загострюються під час обговорення реального життя підлітка);
- істеричні прояви характеру (несподівані безпричинні сльози, крик);
- погіршення здоров'я через безсоння та занепокоєння дитини; невдалі спроби суїциду;
- дитина необмежено користується інтернетом, надаючи перевагу віртуальному світу;
- різке погіршення навчального процесу в школі (дитина неохоче йде на навчання, суперечить вчителям і батькам).

Як захиститися від кібербулінгу та що загрожує самим булерам .

Якщо кібератаки поодинокі, доречно їх ігнорувати.

Часто кібербулінг простіше зупинити на початковій стадії.

Якщо ж вступати в перепалку з булером, негативні комунікації продовжуються. У випадках, коли надходять систематичні листи із погрозами, потрібно зберігати інформацію в комп'ютері або роздрукованому вигляді задля доказів.

Щоб самостійно врегулювати ситуацію, можна зробити запит адміністраторам сайтів, на яких здійснювалися атаки, про видалення образливої інформації.

Також адміністратори можуть убезпечити користувача-жертву тимчасовим блокуванням повідомлень у чаті користувача-булера.

Така пауза в спілкуванні позитивно впливає на мотивацію підлітка, який займається булінгом заради розваги

Якщо булінгу уникнути не вдалось, пам'ятайте про відповідальність за булінг,

як для тих, хто його вчиняє, так і для тих, хто просто спостерігає. За булінг (цькування) неповнолітньої чи малолітньої особи передбачений штраф від 850 до 1700 грн або громадські роботи від 20 до 40 годин.

За такі дії, вчинені повторно протягом року після або групою осіб – штраф від 1700 до 3400 грн або громадські роботи на строк від 40 до 60 годин.

Якщо булінг (цькування) вчинить дитина у віці до 16 років – відповідатимуть її батьки або особи, що їх заміняють.

До них будуть застосовані штраф від 850 до 1700 грн або громадські роботи на строк від 20 до 40 годин. Якщо керівник закладу освіти не повідомить органи Національної поліції про відомі йому випадки цькування серед учнів, до нього буде застосоване покарання у вигляді штрафу від 850 до 1700 грн або виправні роботи до одного місяця з відрахуванням до 20% заробітку.

Батьки мають пояснювати своїм дітям, що:

- ❑ спілкування з незнайомцями в інтернеті може нести небезпеку, тому краще спілкуватися зі знайомими у реальному житті людьми;
- ❑ доцільно також закрити від незнайомців свою сторінку в соціальних мережах та список друзів;
- ❑ не варто писати назву навчального закладу, де навчається дитина;
- ❑ не слід надсилати незнайомцям з інтернету і в приватні повідомлення свою адресу та номер телефону. Треба звернути увагу, що злочинці часто обирають дітей, які публікують відверті фото чи тексти, хочуть здаватися дорослішими, ніж насправді.
- ❑ Якщо ж діти потрапили у складну ситуацію й самотійно не можуть знайти вихід, повідомляємо, що діє національна дитяча «гаряча» лінія, у будні, 0 800 500 225 (безкоштовно зі стаціонарних та мобільних) та 116 111 (безкоштовно з мобільних).
- ❑ Також цілодобово функціонує єдиний телефонний номер системи безоплатної правової допомоги – 0 800 213 103 для надання роз'яснень законодавства. Дзвінки зі стаціонарних та мобільних телефонів у межах України безкоштовні.

